



P.Z. br. 692

HRVATSKI SABOR

KLASA: 013-01/14-01/03
URBROJ: 65-15-08

Zagreb, 20. siječnja 2015.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika Hrvatskih laburista - Stranke rada, aktom od 20. siječnja 2015. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio Dragutina Lesara, Nansi Tireli, Mladena Novaka, Zlatka Tušaka i Nenada Plcšu, zastupnike u Hrvatskome saboru.

PREDSJEDNIK

Josip Leko



HRVATSKI SABOR

**KLUB ZASTUPNIKA
Hrvatskih laburista – Stranke rada**

Zagreb, 20. siječnja 2015.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. u vezi s člankom 190 Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada podnosi **Konačni prijedlog zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.**

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, u postupku donošenja Zakona na sjednici Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, sva potrebna obrazloženja dat će u ime predlagatelja zastupnici Dragutin Lesar, Nansi Tireli, Mladen Novak, Zlatko Tušak i Nenad Pleše.

Predsjednik

Dragutin Lesar

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZBORNIM JEDINICAMA ZA IZBOR ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuje područje izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Članak 2.

Republika Hrvatska dijeli se na 6 (šest) izbornih jedinica.

Članak 3.

I. izborna jedinica obuhvaća Grad Zagreb u cijelosti.

Članak 4.

II. izborna jedinica obuhvaća Međimursku županiju u cijelosti, Varaždinsku županiju u cijelosti, Krapinsko-zagorsku županiju u cijelosti, Bjelovarsko-bilogorsku županiju u cijelosti i Koprivničko-križevačku županiju u cijelosti.

Članak 5.

III. izborna jedinica obuhvaća Zagrebačku županiju u cijelosti, Karlovačku županiju u cijelosti i Sisačko-moslavačku županiju u cijelosti.

Članak 6.

IV. izborna jedinica obuhvaća Virovitičko-podravsku županiju u cijelosti, Osječko-baranjsku županiju u cijelosti, Požeško-slavonsku županiju u cijelosti, Brodsko-posavsku županiju u cijelosti i Vukovarsko-srijemsku županiju u cijelosti.

Članak 7.

V. izborna jedinica obuhvaća Dubrovačko-neretvansku županiju u cijelosti, Splitsko-dalmatinsku županiju u cijelosti i Šibensko-kninsku županiju u cijelosti.

Članak 8.

VI. izborna jedinica obuhvaća Istarsku županiju u cijelosti, Ličko-senjsku županiju u cijelosti, Primorsko-goransku županiju u cijelosti i Zadarsku županiju u cijelosti.

Članak 9.

VII. izborna jedinica je zasebna izborna jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Članak 10.

(1) VIII. izborna jedinica je izborna jedinica u kojoj pripadnici nacionalnih manjina koje prema posebnom zakonu imaju pravo na zastupljenost u Hrvatskom saboru biraju svoje zastupnike.

(2) Područje VIII. izborne jedinice čini cjelokupno područje Republike Hrvatske.

Članak 11.

(1) U pojedinoj izbornoj jedinici bira se sljedeći broj zastupnika:

I. izborna jedinica 26 zastupnika

II. izborna jedinica 20 zastupnika

III. izborna jedinica 20 zastupnika

IV. izborna jedinica 26 zastupnika

V. izborna jedinica 23 zastupnika

VI. izborna jedinica 25 zastupnika

(2) U skladu s Ustavom Republike Hrvatske i posebnim propisima kojima se uređuju prava nacionalnih manjina, u VII. i VIII. izbornoj jedinici bira se sljedeći broj zastupnika:

VII. izborna jedinica 3 zastupnika

VIII. izborna jedinica - u skladu s člancima 16. i 17. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Članak 12.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora (NN 116/99).

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

I. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakon o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora (NN 116/99) stupio je na snagu 13.11.1999. godine, te su primjenom istog Zakona izbori za zastupnike u Hrvatski sabor održani četiri puta. Od donošenja ovog Zakona do danas hrvatski je parlament reorganiziran i postao jednodomni, pa se odredbe ovog Zakona primjenjuju na izbor sveukupnog broja zastupnika u Hrvatskom saboru. Izuzetak je izbor predstavnika nacionalnih manjina i hrvatskih državljana koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, čiji se izbor provodi u drugačije formiranim izbornim jedinicama i po posebnim pravilima.

Već pri donošenju Zakona bilo je očito da njegove odredbe određuju izborne jedinice u pojedinim slučajevima sasvim neracionalno, isključivo po načelu oportuniteta vladajućih, tzv. „velikih stranaka“, čak i zanemarujući pojedine ustavne odredbe i odredbe viših zakonskih propisa. U tom smislu, trajno je zanemarivana odredba članka 39. stavka 1. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor (NN 116/99, 109/00, 53/03, 44/06, 19/07, 20/09, 145/10, 24/11, 93/11, 120/11), koja propisuje da se broj birača u izbornim jedinicama ne smije razlikovati više od $\pm 5\%$. Usporedimo li podatke o broju birača na zadnjim parlamentarnim izborima održanima krajem 2011. godine, možemo uvidjeti da su odstupanja od prosječnog broja birača **samo u tri izborne jedinice u okviru zakona** (II., V. i VIII. izborna jedinica), dok su u ostalim izbornim jedinicama odstupanja od prosječnog broja birača značajno veća od zakonom dopuštenih, te **variraju do čak $+15\%$** .

Nepoštivanje ovih odredbi pokušao je spriječiti Ustavni sud prije parlamentarnih izbora 2011. godine, donijevši *Izvješće Ustavnog suda o nejednakoj težini biračkog glasa u izbornim jedinicama određenim člancima 2. do 11. Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor (NN 142/10)*. Između ostalog, Ustavni sud navodi, cit.:

„O ravnomjernoj raspodjeli broja birača po općim izbornim jedinicama (o kojoj raspodjeli neposredno ovisi jednakost težine biračkog glasa) stoga ovisi i zakonitost i opći demokratski karakter cjelokupnih izbora. Štoviše, o tome može ovisiti i ocjena o ustavnosti cjelokupnih izbora: oni bi bili nesuglasni Ustavu ako bi prekomjerno odstupanje u broju birača po pojedinim općim izbornim jedinicama izravno i neposredno utjecalo na izborni rezultat, to jest ako bi dovelo do različitih izbornih rezultata u situaciji kad bi svi ostali elementi izbornoga sustava bili odnosno ostali isti.“

Nadalje, i odredba članka 39. stavka 2. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor trajno je zanemarivana u izbornim procesima. Sadržaj odredbe glasi: „Pri određivanju izbornih jedinica mora se koliko je to najviše moguće voditi računa o zakonom utvrđenim područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj.“. Najočitiiji primjer kršenja ove odredbe jest područje Grada Zagreba, koji obuhvaća četiri izborne jedinice, dok se pojedini njegovi dijelovi čak spajaju s područjem Primorsko-goranske županije. U tom smislu, Ustavni se sud u citiranom izvješću očitovao: „U predstojećim izmjenama i dopunama Zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Zastupnički dom Hrvatskog državnog sabora, u većoj bi se mjeri trebala uvažavati mjerila tzv. zemljopisne kartografije na koju obvezuje članak 36. stavak 2. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (*sadašnji čl. 39. st. 2.*). Ona su usmjerena na fazu delimitacijskog postupka u kojoj se »crtaju« granice izbornih jedinica, a sadrže zahtjev da se te granice što je više moguće podudaraju s administrativnim granicama

upravno-teritorijalnih jedinica (uz uvažavanje, po naravi stvari, i prirodnih granica stvorenih dominantnim topografskim obilježjima, kao što su planinski usjeci, rijeke ili otoci).

Ustavni sud dužan je primijetiti da bi, pod pretpostavkom da je ostvarena jednaka težina biračkog glasa po izbornim jedinicama, nepoštovanje prethodno navedenih zahtjeva, pod određenim okolnostima moglo dovesti do njihove nezakonitosti s obzirom na zahtjev propisan člankom 36. stavkom 2. (*sadašnji čl. 39. st. 2.*) Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Stoga je Ustavni sud bio dužan izvijestiti Hrvatski sabor i o toj mogućoj pojavi nezakonitosti.“

Donošenjem ovog zakona ispravili bi se navedeni nedostaci i postiglo sljedeće:

1. Zakonom bi se osiguralo da se pri određivanju izbornih jedinica poštuju zakonom utvrđene granice županija i Grada Zagreba.
2. Ujednačila bi se „težina glasa“ birača, jer broj birača po jednom mandatu u Saboru ne bi odstupao više od +/- 1,02%
3. Izborne jedinice dobile bi unutarnju geografsku, ekonomsku, povijesnu i političku logiku. Obzirom da imamo županije kao jedinice područne (regionalne) samouprave, obvezni smo ih poštivati i nema nikakvog razloga da ih se prilikom izbora cijepa. Posebno to nema smisla u slučaju Grada Zagreba, koji je jedini glavni grad u Europi u izborima razbijen na više izbornih jedinica.

Na temelju podataka o broju birača na popisu birača za 2. krug izbora za predsjednika Republike Hrvatske održanih u siječnju 2015. godine, predlažemo sljedeće izborne jedinice:

IZBORNA JEDINICA		BROJ BIRAČA	Broj birača u izornoj jedinici	Broj zastupnika	Birača za mandat
1.	Grad Zagreb	692.780	692.780	26	26.645
2.	Međimurska županija	96.666	551.391	20	27.570
	Krapinsko-zagorska županija	110.082			
	Varaždinska županija	147.026			
	Koprivničko-križevačka županija	95.720			
	Bjelovarsko-bilogorska županija	101.897			
3.	Zagrebačka županija	273.728	542.242	20	27.112
	Sisačko-moslavačka županija	152.890			
	Karlovačka županija	115.624			
4.	Virovitičko-podravska županija	73.188	704.357	26	27.091
	Požeško-slavonska županija	68.143			
	Brodsko-posavska županija	141.045			
	Osječko-baranjska županija	262.467			
	Vukovarsko-srijemska županija	159.514			
5.	Šibensko-kninska županija	105.511	624.857	23	27.168
	Splitsko-dalmatinska županija	410.038			
	Dubrovačko-neretvanska županija	109.308			
6.	Istarska županija	189.129	671.924	25	26.877
	Primorsko-goranska županija	269.622			
	Ličko-senjska županija	46.979			
	Zadarska županija	166.194			
UKUPNO		3.787.551		140	

Ukupno birača u RH: 3.787.551

Za mandat je potrebno prosječno 27.053 birača - najveće odstupanje glasača = 1,02%

II. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona ne bi trebalo angažirati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske, već bi zbog smanjenja broja izbornih jedinica došlo do ušteda u proračunu.

III. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

U Konačnom prijedlogu zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, kao referentna brojka za izračun broja birača po izbornim jedinicama te broja birača potrebnih za jedan mandat uzimaju se posljednji raspoloživi podaci, a to su podaci s popisa birača za drugi krug izbora za predsjednika Republike Hrvatske 2015. godine. U prvom čitanju, odnosno u Prijedlogu zakona o izbornim jedinicama za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, kao referentne brojke uzeti su podaci s popisa birača za izbor članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske 2014. godine.

Odstupanje broja birača izračunava se kao odstupanje od prosječnog broja birača u svim izbornim jedinicama potrebnog za mandat, a to je 27.053 birača. Budući da je najveći broj birača potreban za mandat 27.570 u II. izbornoj jedinici, a najmanji broj 26.645 u I. izbornoj jedinici, i jedna i druga brojka ne prelaze odstupanje od 1,02% u broju birača potrebnom za mandat.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBI KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuje se područje koje zakon regulira.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisuje se broj izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Uz članke 3.-10.

Ovim člancima određuje se područje pojedinih izbornih jedinica, odnosno skupine županije koje tvore pojedinu izbornu jedinicu. Isto se tako određuje da je Grad Zagreb jedinstvena izborna jedinica, te se utvrđuje da nacionalne manjine, u skladu s Ustavom i drugim propisima, kao i građani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, svoje zastupnike biraju u posebnim izbornim jedinicama.

Uz članak 11.

Ovim člankom određuje se broj zastupnika koji se biraju u pojedinoj izbornoj jedinici. Broj zastupnika koji se bira u pojedinoj izbornoj jedinici dobije se tako da se broj birača upisanih u u pojedinoj izbornoj jedinici podijeli s brojem dobivenim dijeljenjem broja birača s prebivalištem u Republici Hrvatskoj s brojem 140, koliko se u Sabor bira zastupnika. Kao referentna vrijednost korišteni su podaci o broju birača s 2. kruga izbora za predsjednika Republike Hrvatske održanima u siječnju 2015. godine.

Uz članak 12.

Ovim člankom određuje se prestanak važenja do sada važećeg zakona kojim se uređuju izborne jedinice za izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Uz članak 13.

Ovim člankom određuje se vrijeme stupanja na snagu zakona.

GEOGRAFSKI PRIKAZ PREDLOŽENIH IZBORNIH JEDINICA:

